

předpisu toho lze dovoditi jen to, že nařízení to má na mysli pouze spory, v nichž jedna ze sporných stran měla 26. února 1919 řádné bydliště na území jednoho a druhá na území druhého státu, a že nezáleží na tom, je-li na straně věřitelově více oprávněných a na straně dlužníkově více povinných, kteří však sporu se neúčastní, takže nařízení to platí pouze pro sporné strany, ne však pro ostatní zájemníky. Napadené usnesení jde příliš daleko, dovozujíc, že sporem má býti zjištěna otázka měny vzhledem k solidárnímu poměru dlužníků s platností pro všechny a proti všem účastněným osobám, tedy pouze jednotně, neboť rozsudek v tomto sporu vyšlý může bez ohledu na § 896 obč. zák. působiti jen mezi spornými stranami a může pohledávka pouze žalující stranou a jen na žalovaném exekučně býti vymáhána, bude-li žalobě vyhověno. O obcházení uvedeného nařízení nemůže býti řeči, ježto spor byl zahájen dávno před jeho vydáním.

Čís. 1140.

Náhradu škody za ztrátu zboží, jež dáno bylo k železniční dopravě v cizozemsku, jest určití v kursu, vypočteném dle místa a ku cni odeslání.

(Rozh. ze dne 19. července 1921, Rv I 240,21.)

Dne 24. dubna 1919 byla podána ve Vídeňském Novém Městě pro žalobkyni zásilka několika sudů vína, jež pak byla Ústecko-teplickou drahou žalobkyni vydána s úbytkem na váze. Žalobkyně domáhala se na dráze náhrady škody, již jí procesní soud první stolice přiznal, shledav splněny podmínky §§ 84 a 99 žel. dopr. ř. Výši náhrady pak určil dle obecné hodnoty vína v místě odeslání, již přepočtl dle kursu ze dne 24. dubna 1919 na Kč, v nichž plniti bylo vzhledem k sídlu žalované dráhy. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: Jde tu o náhradu škody, kterou má žalovaná dráha, majíc své sídlo v tuzemsku, zaplatiti proto ve měně československé, nejedná se tu především proto o nárok v cizí měně. Pro výši náhrady škody jest dle § 88 žel. dopr. ř. směrodatnou obecná cena obchodní, kterou mělo víno ve Vídeňském Novém Městě v čase, kdy bylo předáno k dopravě t. j. dne 24. dubna 1919. Cena tato byla udána ve znaleckém posudku v korunách rakouských; ježto pak žalovaná společnost má nahraditi škodu v korunách československých, sluší ovšem nalézti onu obecnou cenu obchodní, kterou mělo víno dne 24. dubna 1919 ve Víd. Novém Městě v Kč, a jest v tomto směru směrodatným jedině kurs, který měly Kč oproti Kč dne 24. dubna 1919. Ježto, jak již uvedeno, nešlo o pohledávku žalobkyně v cizí měně, nýbrž o pohledávku v měně československé, nelze použití čl. 336 obch. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání, uplatňující dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s., není odůvodněno a poukazuje se dovolatelka na správné důvody napadeného rozsudku, jež spisem dovolacím nebyly vyvráceny. K jeho vývodům se podotýká, že se v tomto sporu nejedná o závazek žalované, znějící na koruny rakouské, který se má přepočítati na československou měnu, nýbrž o pohledávku

žalobkyně v československé měně, jelikož žalovaná má své sídlo v tuzemsku. Výše náhrady za poškození sporného zboží byla dle § 88 žel. dopr. ř. právem ustanovena dle obecné hodnoty obchodní, již mělo víno v místě odeslání v době, kdy bylo přijato ku přepravě t. j. dne 24. dubna 1919 ve Vídeňském Novém Městě. Na základě posudku znalce, který cen vína v československé měně neznal a je proto udal v rakouské měně, přepočítal první soudce dotyčnou částku na čsl. koruny a to dle kursu ze dne 24. dubna 1919, neboť jedině tento kurs jest směrodatným pro výši škody dle § 88 žel. dopr. ř. Měna, ve které má žalovaná žalobci nahraditi škodu, byla již původně československou a způsob výpočtu žalobního nároku nemá žádného významu pro jeho měnu. Vším právem tedy nižší soudy přihlížely ke kursu ze dne 24. dubna 1919 a ne ke kursu ze dne 24. září 1920, určenému libovůlí žalované. Že tato v den ten byla v prodlení, sama nepopírá, pročež ustanovením čl. 336 obch. zák., předpokládajícího včasné placení, nelze ospravedlniti kurs ze dne 24. září 1920. Patent ze dne 2. června 1848, čís. 1157 sb. z. s. nepřichází v úvahu, jelikož předpokládá jiný skutkový děj.

Čís. 1141.

Ustanovení § 62, odstavec pátý, zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n. o dávce z majetku netýká se splatnosti pohledávky na nedoplatek tržové ceny ani věřitelova práva vymáhati tuto pohledávku.

(Rozh. ze dne 19. července 1921, Rv I 412/21.)

Žalobce prodal žalovanému dům. Kupní cenu zaplatil žalovaný z části hotově, z části měl ji zaplatiti dne 30. března 1920, nedoplatku však nezapravil namítaje, že k tomu není povinen, pokud žalobce neprokáže, že dávku v majetku zapravil nebo jinak zajistil. Žalobě o zaplacení nedoplatku vyhověl procesní soud první stolice s tím, že uznal povinnost žalovaného proti tomu, prokáže-li žalobce, že dávku z majetku zaplatil nebo ji jinak pojistil. Důvody: Dle § 62 zákona ze dne 8. dubna 1920 čís. 309 sb. z. a n. není ovšem žalovaný povinen nedoplatek kupní ceny zaplatiti, pokud žalobce neprokáže, že dávku z majetku zapravil nebo jinak zajistil. Avšak tím není řečeno, že by nárok žalobců vůbec po právu nepozůstával a nebyl splatným. Zákonem tím má býti jen veřejná dávka zajištěna. Tomu bylo také vyhověno tím, že do výroku rozsudku pojata bylo ustanovení, že žalovaný jest povinen zaplatiti nedoplatek kupní ceny jen tehdy, když žalobce prokáže, že zaplatil dávku z majetku nebo ji jinak pojistil. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: V otázce splatnosti pokud se týče vzájemné povinnosti žalobcovy, prokázati, že zaplatil nebo zajistil dávku z majetku, lze poukázati na správné důvody prvního soudu, jichž odvolatel nevyvrátil. Toto zákonné opatření sloužící jen k zajištění dávky z majetku, nemohlo míti účinku na smluvní podmínky o splatnosti ceny tržové a nemůže býti důvodem pro zamítnutí žaloby, poněvadž tímto předpisem rázu veřejnoprávního mohou jen stanoveny býti podmínky, za jakých má se státi výplata, nikoli však lhůta splatnosti, tím méně podmínka splatnosti vůbec. Otázky, které odvolatel klade, musil by si klásti i tehdy, kdyby nebylo rozsudkem vysloveno, že